

Opinion

Vi skal både sige klart og tydeligt, at Hamas' angreb var terror, og samtidig have mod til at tale om, hvad der skal ske efter 7. oktober.

ÖZLEM CEKIC

Hvor mange børn skal dø, før I vil kalde det terror?« spurgte eleven mig. Man kunne høre på stemmen, at her var en såret person. Ikke konfrontatorisk og aggressiv, men mere opgivende og ked af det.

Spørgsmålet var et af de mange, som eleverne havde forberedt til overrabbiner Jair Melchior og mig, der i mandags var på dialogturné på tre grundskoler. Vi var blevet inviteret for at hjælpe med at forebygge polariseringen over krigen i Mellemøsten.

Det er ikke kun på skolerne i Herstedvester, Brøndbyøster eller Tingbjerg, at følelserne sidder uden på tøjet. I Brobyggerne - Center for Dialogkaffe får vi i øjeblikket mange henvendelser fra grundskoler, der er bekymrede for, at fronterne er trukket for hårdt op. Ikke kun i skolegården, men også på lærerværelset. Vi har stillet al vores undervisningsmateriale og brobyggerkurser gratis til rådighed for skoler, for at bekæmpe og forebygge fordomme, generaliseringer og racisme.

På skolerne var det de færreste elever, der kendte en jøde. Alligevel havde de fleste hørt om fordommene. Vi fik dem til at sige dem højt - også dem om muslimer for at illustrere, hvad fordomme gør ved os, når det rammer den enkelte. Dét var også et af formålene med dialogturneen: At vise, hvor meget jøder og muslimer har til fælles af traditioner og religiøse ritualer. Man kan godt være ven med en jøde, selvom man også er ven med en palæstinenser. Det er ikke hinandens modsætninger.

Krigen fylder utvivlsomt meget for de fleste elever. Alt andet ville også være unaturligt, når hele verden er optaget af den. Derfor understregede jeg på alle skoler, at alle spørgsmål var tilladt og legitime; for jeg tror grundlæggende ikke på, at holdninger forsvinder, fordi vi forbyder eller censurerer dem.

Men det, der gør samtalen svær med minoritetslever, er deres personlige relation til Mellemøsten og deres forældres flygtningehistorie. De fleste har familieband, der strækker sig 3.000 km væk. De har gennem generationer fået fortalt, hvad det

Tab af civile liv i Mellemøsten truer dialogen i Danmark

vil sige at være forfulgt og undertrykt. Når man har fået flygtningetitlen én gang, vil den ligge i ens dna, sagde den tidligere overrabbiner Bent Melchior, som selv var flygtning.

Derfor havde mange også stærke følelser om konflikten. Det hjælper ikke på sagen, at brutale billeder møder dem overalt på sociale medier, hvor det er svært for dem at skåne sig selv for den smertefulde virkelighed eller spotte den manipulerende propaganda.

Den sidste bemærkning, vi fik fra en af eleverne på dialogturneen, gjorde stort indtryk på mig. Hun sagde vredt »I taler hele tiden om 7. oktober. Men anerkender I, at der også var en virkelighed før 7. oktober?«

Kommentaren er vigtig. Jeg ser den som en invitation til en samtale om den smerte, der har ophobet sig hos palæstinenserne gennem årevis af undertrykkelse, vilkårlige

anholdelser, bosættelse og overtrædelser af deres grundlæggende menneskerettigheder. Vi skal både sige klart og tydeligt, at Hamas' angreb var terror, og samtidig have mod til at tale om, hvad der skal ske efter 7. oktober.

Også i Danmark venter et stort tillidsarbejde. Den forsinkede anerkendelse af palæstinenserens smerte har skabt en dyb grøft mellem muslimer og politikere. Begge parter har deres forklaring på, hvad der er grunden til det.

Ialt dette fylder religion en del. Fredag 15. december samler vi i Brobyggerne derfor en række religiøse ledere til en dialog om, hvordan vi kan forhindre mistilliden mellem befolkningsgrupper i Danmark. Flere imamer, rabbinere, præster og en biskop har sagt ja til at mødes. Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen (M) har også valgt at bakke op om arrangementet.

Det har ikke været nemt at samles. Det er alt for tidligt, begrundede en af de inviterede sit afslag med. Der er mange stærke følelser i spil. Jeg har aldrig før oplevet, at det har været så svært at få mennesker, som normalt taler sammen og samarbejder, til at være i samme rum. Mange af dem har ellers i årevis arbejdet sammen for ånds-, religions- og meningsfrihed. Alligevel er synes der at være et stort behov for at overbevise den anden om at se verden som man selv ser den.

Vi i Brobyggerne arbejder ikke med at skabe konsensus, men tolerance over for vores forskellighed og uenighed. Vi indkalder ikke til en dialog for, at vi skal have en holdning om, hvad der sker mellem Israel og Palæstina. Vi indkalder til en dialog om, hvordan vi i fællesskab kan forebygge antisemitismen, islamofobien og racismen, der er i fremmarch i Danmark i kølvandet på konflikten. Det ansvar skal de religiøse ledere også tage på sig.

Özlem Cekic er generalsekretær for Brobyggerne - Center for Dialogkaffe og fhv. medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti. Hun er dog ikke længere medlem af partiet

Den forsinkede anerkendelse af palæstinenserens smerte har skabt en dyb grøft mellem muslimer og politikere.